

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2015:44

ARKEOLOGISK FÖRUNDESRÖKNING
I FORM AV SCHAKTNINGSÖVERVAKNING

Schaktningsövervakning vid Glasgatan och Torggatan i Köping

RAÄ 148:1, Glasgatan och Torggatan,
Köpings kommun och socken, Västmanland

Erica Strengbom

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2015:44

ARKEOLOGISK FÖRUNDERSÖKNING
I FORM AV SCHAKTNINGSÖVERVAKNING

Schaktningsövervakning vid Glasgatan och Torggatan i Köping

RAÄ 148:1, Glasgatan och Torggatan,
Köpings kommun och socken, Västmanland

Erica Strengbom

Lst dnr 431-6451-2014

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Drottninggatan 11, 702 10 Örebro
Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se
arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

© 2016 Arkeologgruppen AB

Arkeologgruppen rapport 2015:44

Författare Erica Strengbom

Grafisk form Nina Balknäs@Högtorps Diverse

Omslagsfoto Västra delen av schakt 3 med
syllstenar A135 synliga i schaktkanten.
Foto taget från nordöst av Erica Strengbom.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr R50223371_150001

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Inledning	5
Bakgrund och kulturmiljö	5
Syfte och frågeställningar.....	9
Metod.....	9
Resultat	9
Schakt 1. Midgårdsparkeringen Glasgatan/Torggatan.....	12
Schakt 2. Väster om Torggatan	15
Schakt 3. Norr om Torggatan.....	17
Schakt 4. Trädgårdsgatan.....	19
Tolkning.....	20
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen	21
Referenser	22
Tekniska och administrativa uppgifter.....	23
Bilagor	24

Bilaga 1. Schakttabell

Bilaga 2. Anläggningstabell

Bilaga 3. Fyndtabell

Schaktningsövervakning vid Glasgatan och Torggatan i Köping

Figur 1. Karta över trakten kring Köping med den aktuella undersökningsplatsen markerad med en svart cirkel.

Sammanfattning

Med anledning av byte och utbyggnad av fjärrvärmeledningar längst med Torggatan och Glasgatan i Köping har en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning genomförts under augusti och september månad år 2015. Området ligger inom fornlämning Köping 148:1 som utgör stadens medeltida och historiska stadslager. Två faser kunde urskiljas i det arkeologiska materialet varav resterna av tre gropar samt ett raseringslager tolkas tillhöra den äldre fasen som utifrån fynd har daterats till 1600-1700-tal. Till de övriga lämningarna kunde ett sentida fyndmaterial knytas med datering till 1800- och 1900-tal.

Inledning

I samband med att Köpings kommun skulle bygga ut och byta fjärrvärmeledningar vid Torggatan och Glasgatan utförde Arkeologgruppen i Örebro AB en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning. Markarbetet berörde fornlämning Köping 148:1 som utgörs av stadslager vilka dateras till medeltid och historisk tid. Torggatan och Glasgatan är belägna öster om ån, ett område som började bebyggas på 1550-talet. Bebyggelsen på den östra sidan expanderade i samband med att drottning Kristina skänkte ett större landområde, Prästgården, till staden år 1641. Uppdragsgivare var Länsstyrelsen i Västmanland, företagare och betalningsansvarig var Köpings kommun.

Bakgrund och kulturmiljö

Köping nämns för första gången år 1257 under namnet Laghlösa-köping. Namnet kommer troligen av att handelsplatsen saknade stadsrättigheter (Folin 1979:24). Köping uppstår på Köpingsåsen som en centralort, en handels- och marknadsplats, för den omgivande jordbruksbygden med hamn vid Mälaren. Köpings sigill är känt från år 1349, men stadsfunktioner, borgmästare, och rådhus, är kända först från 1400-talet. År 1459 hade Köping halv stadsrätt och år 1474 utfärdade Sten Sture den äldre en skrivelse där Köping får utökade handelsrättigheter i form av en torgdag i veckan. Handlingen från år 1474 är den äldsta kända handlingen som utfärdats av centralmakten för Köping.

Under medeltiden har staden främst legat väster om Köpingsån, vilket idag manifesteras tydligast i den klassiska stadsplanen med ett torg som flankeras av kyrka och rådhus, vilka har legat i den norra delen av den medeltida staden. År 1540 drabbades Köping av en stor brand och stora delar av den medeltida bebyggelsen brann ner.

Glasgatan och Torggatan, som är platsen för det aktuella undersökningsområdet, ligger i den östra delen av Köping vilket började bebyggas i mitten av 1500-talet. Området mot ån, norr om Torggatan var det

Figur 2. Undersökningsområdet markerat på de äldsta kartorna över Köping. Abraham Hesselgrens kopior från 1732. Kopiorna är baserade på Jonas Carlsteens stadskarta upprättad 1685. Efter Wigg 2003. Ej till skala.

område som först togs i bruk. År 1623 infördes beskattning på varor som fördes in till staden för försäljning, vilket påtvingade en inhägnad av Köpings stadsområde form av ett staket. Vid de tre landsvägarna in till staden uppfördes tullportar: Norrport, Västerport och Österport. I korsningen mellan Torggatan och Glasgatan låg Österport, eller Västeråstullen som den också kallades.

År 1641 skänkte drottning Kristina området Prästgården öster om ån till staden, och bebyggelsen började anläggas enligt ett rutnätssystem med rätvinkliga gator. I mitten av 1600-talet, i samband med att staden expanderade österut, flyttades tullen till den plats där Trädgårdsgatan idag övergår i Västeråsvägen. Glasgatan finns markerad på det äldsta kartmaterialet (från år 1685, men av denna karta finns endast kopior uppräntade år 1732) över staden, men är då benämnd Glasbruksgatan. Enligt äldre uppgifter ska det ha funnits ett glasbruk öster om ån, som gett namn åt gatan men detta saknar belägg. En första numrering av stadens tomter började år 1705 och på 1732 års karta syns gårdstomter inritade. Vid platsen för undersökningen, i korsningen mellan Glasgatan och Torggatan, är tre båtsmångårdar markerade: 10, 11 och 12. Platsen för demmotsvarar dagens Midgårdsparkering där schakt 1 grävdes. Norr om Torggatan och platsen för schakt 3 finns tre tomter markerade på kartan: nr 67, 83 och 84 (Björnånger 1989:52ff).

År 1884 utbröt åter en stor brand som ödelade stora delar av gamla staden i söder, Köpingsån i öster och kyrkan och Rådhusorget i norr. Uppbyggnaden skedde utifrån samma rutnätsmönster och Köpings stadsplan förblev till stora delar oförändrad fram till 1950-talet (Wigg 2003:4).

Vid en genomgång av tidigare arkeologiska undersökningar i Köping kan konstateras att de flesta undersökningar som utförts är gjorda på den västra sidan om Köpingsån, platsen för det medeltida Köping. Öster om ån finns endast ett fåtal arkeologiska observationer.

Våren år 2000 utförde Västmanlands läns museum en arkeologisk förundersökning i samband med reovering av fjärrvärmeledning längst Stora Gatan, Prästgårdsgatan och Humlegårdsgatan. Avsatta lager och en trolig tomtgräns som sammanföll med en tomt på 1685 års karta undersöktes. En husgrund, kullerstensbeläggning troligen från 1800-talet, samt en äldre gatunivå i form av en risbädd påträffades också (Wigg 2003:14).

Hösten år 2014 fick Arkeologgruppen i Örebro AB i uppdrag att utföra en arkeologisk förundersökning i samband med att fjärrvärmeledningar skulle grävas ner längs med Trädgårdsgatan och Prästgårdsgatan. I Prästgårdsgatan påträffades två stensyllar, en droppränna samt stockar och träflislager. Det äldsta träflislaget ¹⁴C-daterades och visade en datering till andra hälften av 1600-talet (Rönngren 2015:5).

Figur 3. Översiktsplan med schakten markerade i blått. Skala 1:5 000.

Syfte och frågeställningar

Syftet med förundersökningen var att dokumentera fornlämningen för att tillvarata kunskap som kunde förväntas bidra med ny kunskap om områdets historia och bli till nytta för samhällsplaneringen. Om större anläggningar eller komplexa kulturlager påträffades skulle arbetet avbrytas för samråd med Länsstyrelsen.

Förundersökningen skulle klargöra följande:

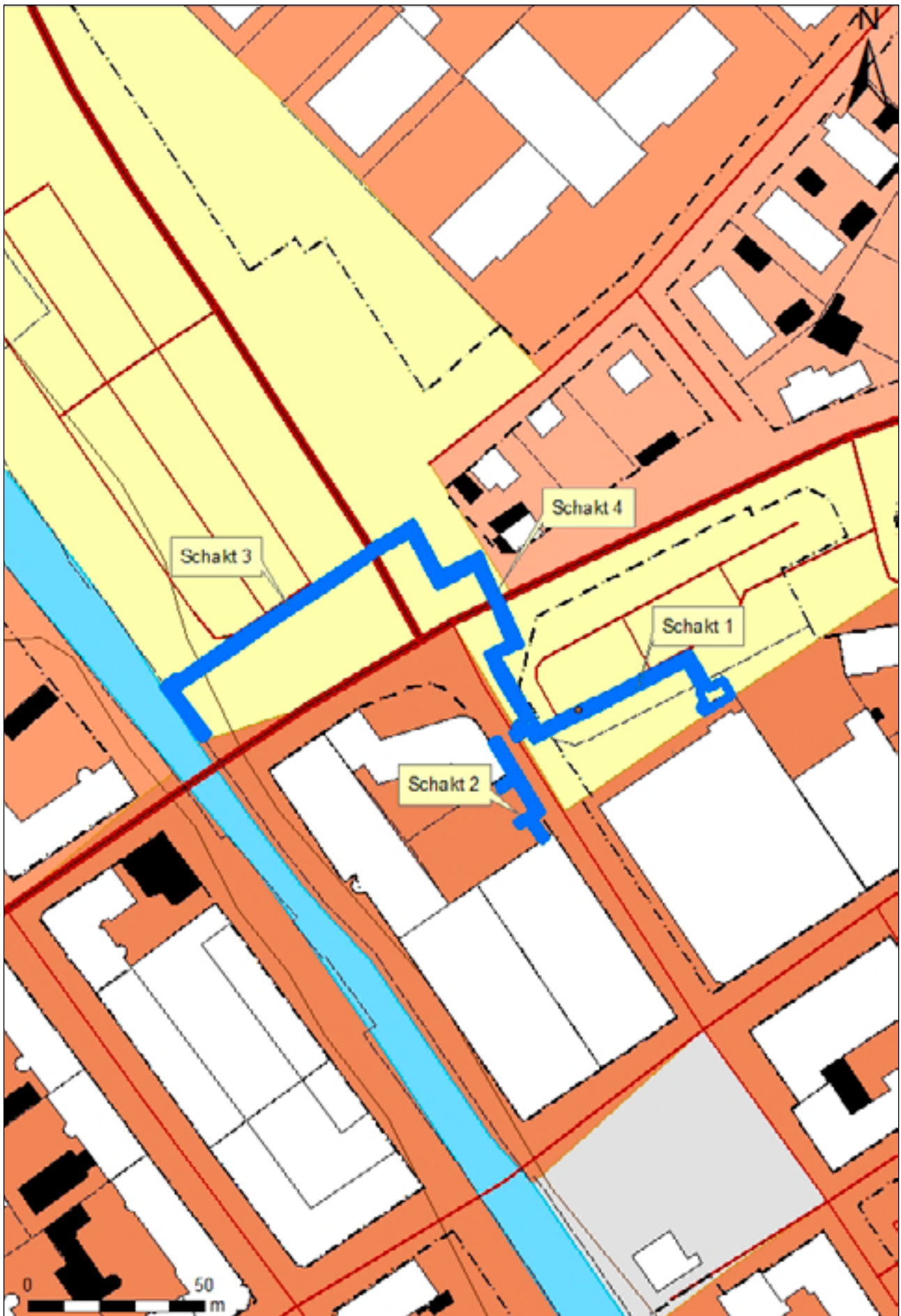
- *fornlämningens utbredning i schaktet*
- *bedömning av kulturlager, anläggningar och fyndkaraktär, mängd och bevarandegrad*
- *preliminär datering*
- *preliminär tolkning av fornlämningen.*

Metod

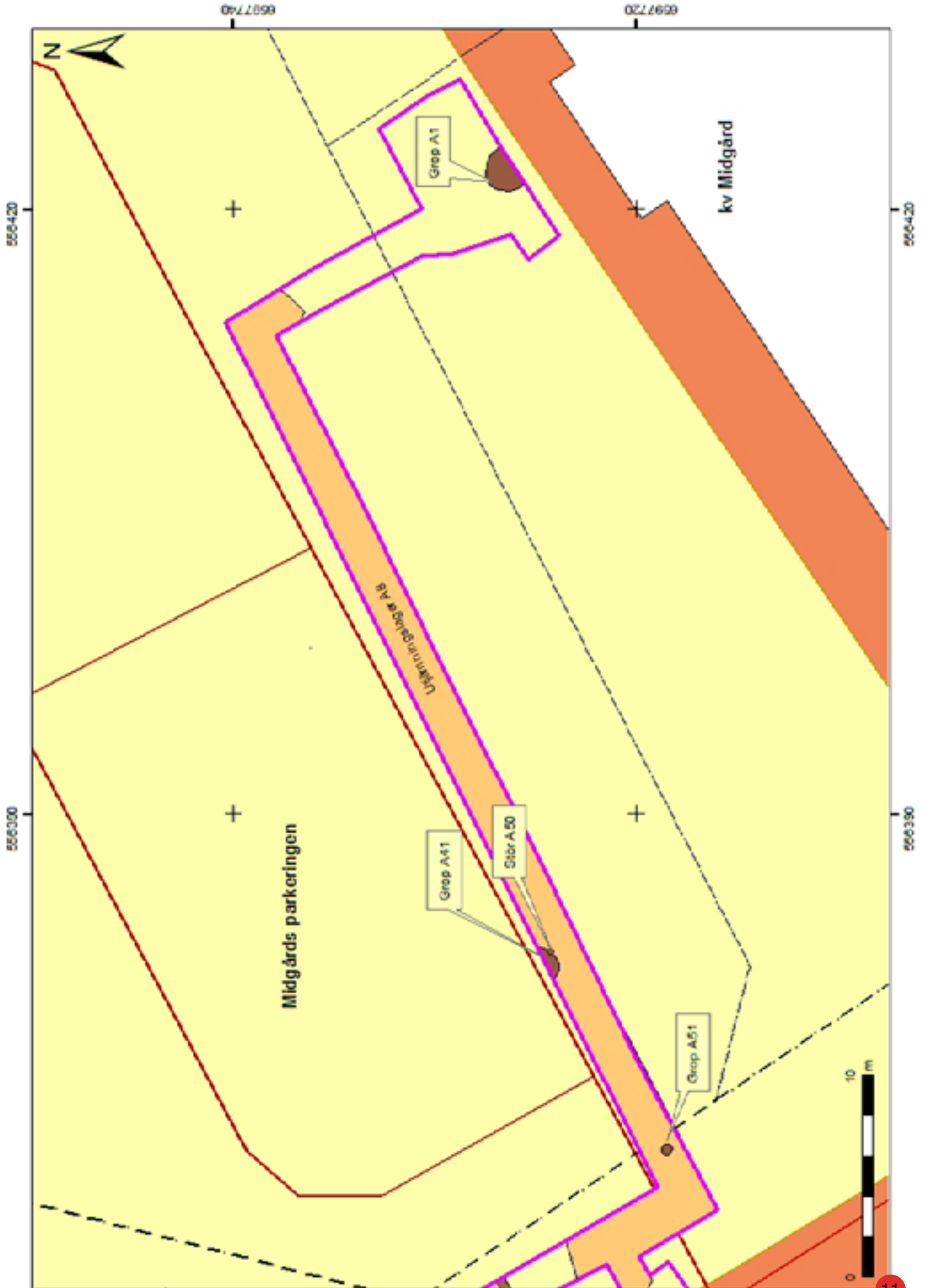
Arbetet utfördes som en schaktningsövervakning, vilket innebar att en arkeolog övervakade grävandet. Arbetet utfördes med maskin som skiktvis grävde ner till lager- och anläggningsnivå. Lager handgrävdes för att utröna dess tillkomst och funktion. Anläggningar grävdes för hand i syfte att avgöra typ och funktion. Alla anläggningar och lager mättes in med RTK-GPS som sedan överfördes till programmet Intrasis 3 och digitaliserades i ArcGis 10. Fältdokumentationen bestod av schaktbeskrivningar, anläggningsbeskrivningar, kulturlagerbeskrivningar samt beskrivningar av stratigrafiska relationer. Fotodokumentationen skedde med digitalkamera. Lager och anläggningar har i första hand daterats utifrån fyndmaterialet.

Resultat

Fyra schakt grävdes till en total längd av cirka 260 meter. Bredden på schakten varierade från 0,80 meter till 8 meter. Även schaktens djup varierade från 0,60 meter ner till 1,60 meter. I schakt 1, 3 och 4 påträffades kulturlager och anläggningar. Området var mycket söndergrävt av tidigare schakt för kablar och rör, vilket gör att det i många fall endast fanns rester kvar av anläggningarna. Schakt 2 på västra sidan om Glasgatan var helt söndergrävt av rör och elledningar, och här fanns inget av arkeologiskt intresse. Vägavsnitten i Torggatan och Tunadalsgatan var också helt söndergrävda av tidigare ledningar och kablar. Undergrunden bestod av kompakt blålera och påträffades 0,60–1,30 under marknivå.

Figur 4. Översiktsplan med schakten markerade. Skala 1:1 500.

Figur 5. Schakt 1 med anläggningar. Nordöstra delen. Skala 1:250.

Schakt 1. Midgårdsparkeringen Glasgatan/Torggatan

Schaktet var cirka 100 meter långt och sträcktes sig i nordöstlig-sydvästlig riktning genom parkeringsplatsen Midgård. Bredden varierade från 1 meter upp till 8 meter. Djupet på schaktet uppmättes till 1,20 meter. De flesta anläggningar i schaktet påträffades på ett djup av 0,60–0,75 meter under nuvarande marknivå.

Markarbetet påbörjades sydost om Midgårdsparkeringen som var en lastzon för köpcentret Midgård. Här grävdes en större yta om 8x5 meter för att ansluta ledningen till en befintlig byggnad. I den sydvästra schaktkanten på cirka 1 meters djup påträffades toppen av en grop (A1) halvvägs in i schaktväggen. Gropen var fylld med lucker, brun silt som innehöll skärvor av rödgods, fajans, tegel och klart fönsterglas. Gropen bedömdes vara sentida varför endast en liten del undersöktes.

Efter utvidgningen svängde schaktet i en nordöstlig-sydvästlig riktning och här framkom ett utjämningslager (A8). Lagret blev synligt under bärlagret på 0,40 meters djup och var mellan 0,20 och 0,40 meter tjockt. Lagret täckte den centrala delen av schaktet (cirka 60 meter). Det bestod av kompakt lera blandat med småsten och tegelfnyk. Fynd av buteljglas, klart fönsterglas, kritpipsfragment, enstaka skärvor av fajans och rödgods samt enstaka järnföremål påträffades i lagret. Lagret bedömdes vara sentida varför inga fynd tillvaratogs.

Mitt i schaktet fanns botten på en grop (A41). Gropen fanns under det påförda lerlagret A8, cirka 0,75 meter under marknivå. Då bara botten på gropen återstod är det troligt att den övre delen av gropen grävdes bort när man jämnade ut och fyllde upp området med lager A8. Större delen av gropen ligger kvar i den nordvästra schaktkanten. Den utgrävda delen av gropen mätte 1,85x0,45 meter med ett djup på 0,15–0,07 meter. Fyllningen bestod av mörkbrun siltig sand med en grågrön, fet lerlins mot botten. I fyllningen framkom en större mängd skärvor av rödgods, bland annat foten från en trefotsgryta, kritpipor, järnföremål som hyskor, gångjärn, en hästskosöm och delar av en lädersula (F1–4). Fynden ger en generell 1600–1700-talsdatering. Mot botten framkom djurhår, bark, småpinnar, näver och läderspill. Vid gropens sydöstra del fanns en stör (A50).

Cirka 15 meter sydväst om A41 fanns ytterligare en grop (A51). Gropen var 0,60 meter i diameter och påträffades 1 meter under marknivå. Endast 0,04 meter av botten fanns bevarad. Fynd av grönt fönsterglas samt en järnspik noterades, men tillvaratogs inte.

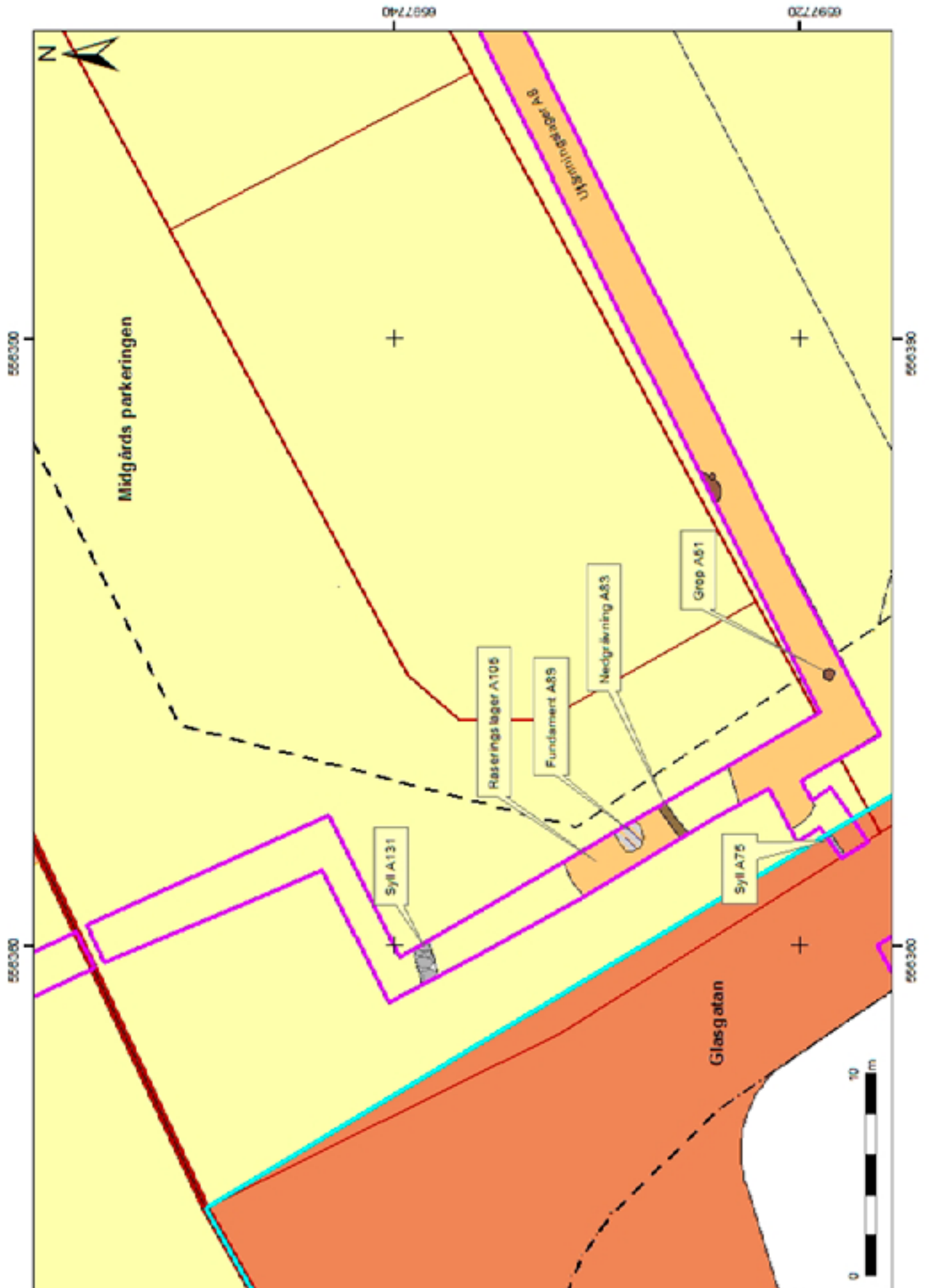
Närmast Glasgatan fanns befintliga rör som de nya rören skulle anslutas till. Här grävdes schaktet något smalare och grundare. I den nordvästra schaktkanten, 0,60 meter under marknivå framkom delar av en syllstensrad (A75). Syllstenen var delvis skuren i nordöst av en betongplatta och fjärrvärmerör i den sydvästra delen. Den undersökta delen av syllstenen var enkelradig. Den bestod av tuktade stenar i storleken 0,20–1,0 meter och var synlig i schaktet 1,50 meter.

Figur 6. Keramik från grop A41. Foto Erica Strengbom.

Figur 7. Profil av grop A41, gulpinnen markerar stör A50. Foto taget från söder av Erica Strengbom.

Figur 8. schakt 1 med anläggningar. Nordvästra delen. Skala 1:250.

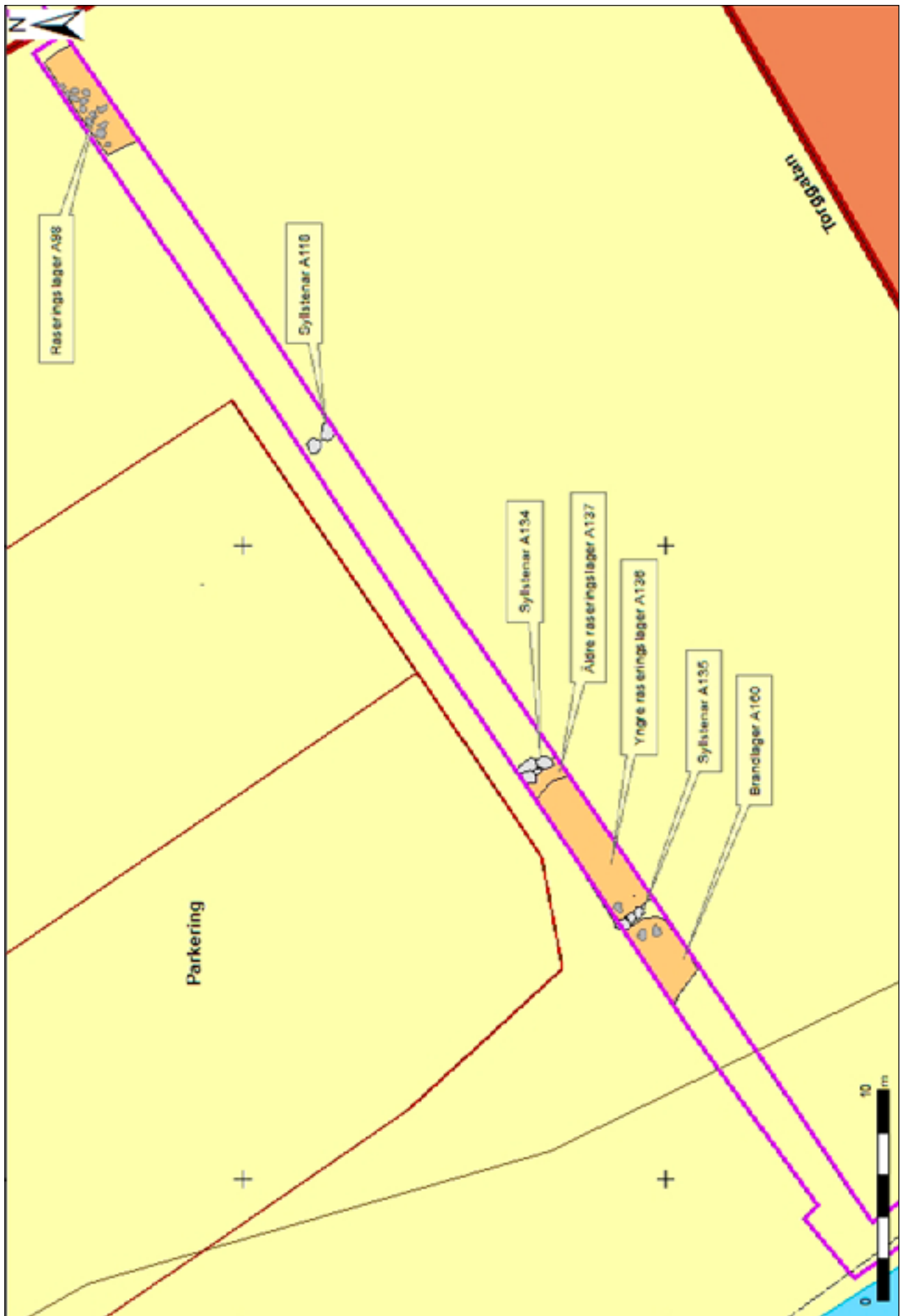
Schaktet svängde sedan mot norr och grävdes parallellt med Glasgatan. I den här delen av schaktet fanns inga spår av utjämningslagret A8, men det var tydligt att området var mycket omrört av sentida aktiviteter. Direkt under bärlagret framkom rester av raserade byggnader, i form av en nedgrävning (A83) i öst-västlig riktning, cirka 0,40 meter bred med en större sten i (rest av syllstensrad?). Norr om nedgrävningen låg ett raseringslager (A105) som täckte ett område på cirka 10 meter. Lagret bestod av svart, siltig lera blandat med klumpar av lera och småsten. I lagret noterades också sot och kol samt stora bitar av vitt, glaserat kakelugnstegel, tegelbrockor och buteljglas.

I den nordöstra schaktkanten fanns resterna av ett raserat kakelugnsfundament (A89) som var 1,30x1,40 meter stort (det fortsatte in i schaktkanten). Det fragmentariskt bevarade fundamentet hade en rundad form och bestod av större, rundade naturstenar i storleken 0,40–0,80 meter blandat med tegel. Mellan och omkring fundamentet låg en större mängd vitt, glaserat kakelugnstegel, järnbeslag, spikar samt några skärvor av fajans och rödgods. Fynden från raseringslagret och fundamentet tillvaratogs inte.

Strax norr om raseringslagret låg resterna av en syllstensrad (A131) i öst-västlig riktning. Den övre delen av syllen var störd; bärlager låg direkt på stenarna och asfalt påträffades på ett djup av 0,80 meter. Vissa av stenarna var sprängstenar, upp till 1 meter i storlek. Stenar låg ner till ett djup av 1,30 meter, så det är troligt att syllen har bestått av flera rader men då den är kraftigt skadad går det inte att avgöra. Kring stenarna noterades buteljglas.

Schakt 2. Väster om Torggatan

Schakt 2 grävdes väster om Torggatan. Sammanlagt grävdes cirka 25 meter. Schaktet grävdes i vinkel längs med en byggnad på Glasgatan 2 för att svänga in på en parkering och sedan ansluta till byggnaden på Glasgatan 4. Schakt 2 hade en bredd på 1 meter och grävdes ner till ett djup av 0,80 meter. I schaktet påträffades enbart sand och rörledningar.

Figur 9. Schakt 3 med anläggningar. Skala 1:250.

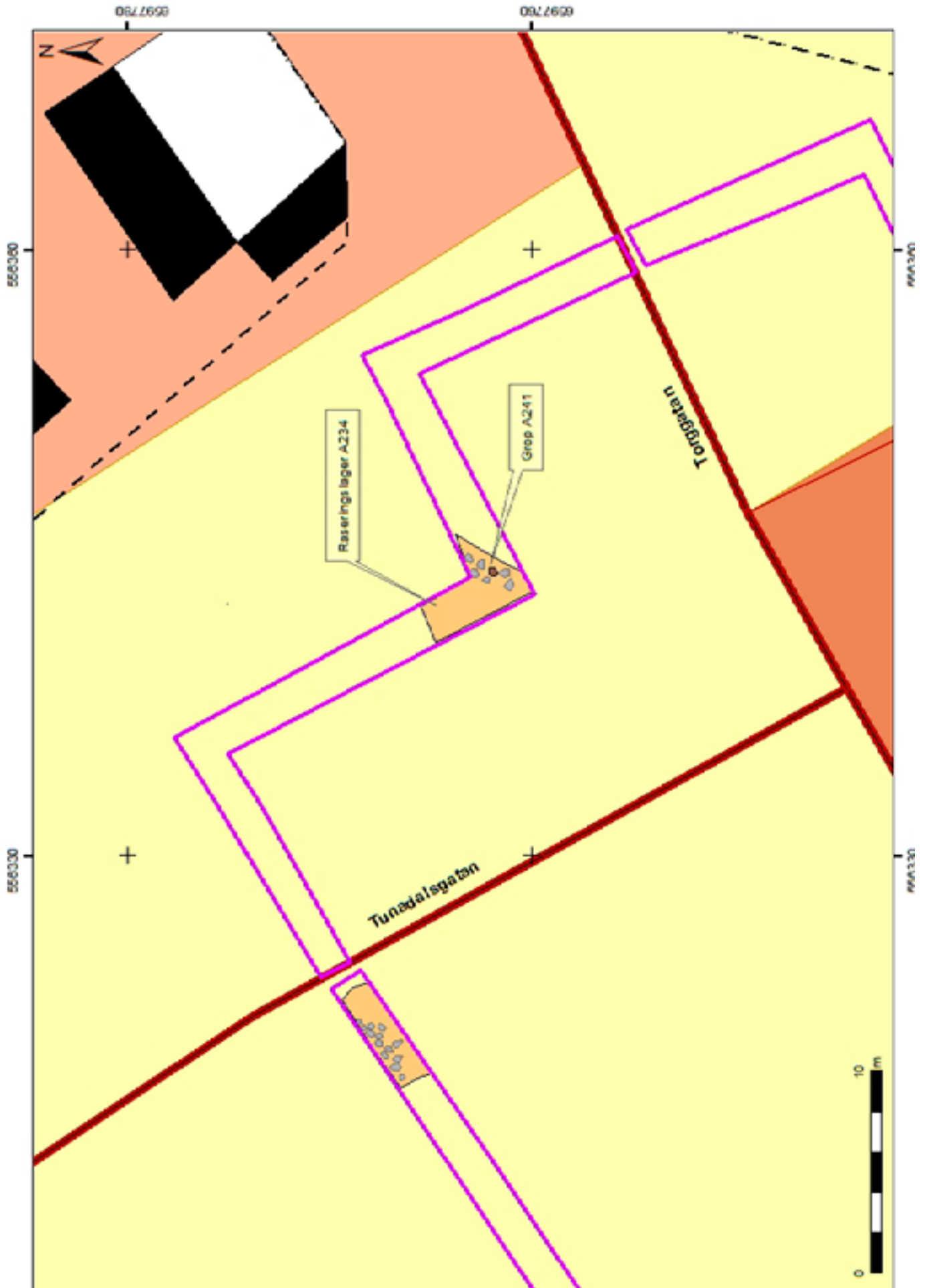
Schakt 3. Norr om Torggatan

Schaktet grävdes i nordöstlig-sydvästlig riktning, genom en gång och cykelbana som löpte parallellt med Torggatan. Schaktet var 80 meter långt och cirka 1,8 meter brett. Djupet på schaktet var 1,20–1,30 meter.

I nordöst, närmast Tunadalsgatan, fanns ett raseringslager (A98) som låg direkt under bärlagret, 0,60 meter under marknivå. Lagret hade ett djup på 0,40 meter. Lagret var synligt i cirka 5 meter; den sydvästra delen var helt söndergrävd av rörledningar. Lagret innehöll en stor mängd stenar, murbruk och tegel. Fynd av buteljglas noterades i lagret, men tillvaratogs inte.

Cirka 15 meter sydväst om raseringen fanns en syllstensrad (A118) i nordvästlig-sydöstlig riktning. Syllen var enkelradig och bestod av större, sprängda stenar i storleken 0,50–0,80 meter.

En liknande syllstensrad (A134) påträffades cirka 17 meter sydväst om den första. Också denna syllstensrad var enkelradig och bestod av större sprängstenar i storleken 0,40–0,80 meter. Syllen framkom 0,60 meter under marknivå, direkt under bärlagret. I direkt anslutning till syllstenarna låg ett raseringslager (A136) med murbruk, tegel och småsten. Lagret var cirka 7 meter långt och slutade i höjd med en syllstensrad (A135). Buteljglas, fajans och stenkol noterades i lagret. Under A136 framkom ett äldre raseringslager (A137) 0,80 meter under marknivå. Lagret var synligt i cirka 6 meter, var 0,20 meter tjockt och låg på den sterila leran. Fynd av rödgods i form av foten från en trefotsgröta samt en liten skärva yngre rödgods som var grönglaserad på in och utsida (F6) påträffades. Syllstensraden A135 bestod av större, huggna stenar i storleken 0,50–0,80 meter. Syllstensraden fortsatte in i den nordvästra schaktväggen. Den södra delen av syllen var söndergrävd av en cementbrunn. Sydväst om syllen fanns ett orange brandlager (A160) med hårt brunnen sand. Lagret var synligt i cirka fyra meter och därefter söndergrävt. Den sydvästra delen av schaktet närmast ån var helt söndergrävt av rörledningar.

Figur 10. Schakt 4 med anläggningar. Skala 1:250.

Schakt 4. Trädgårdsgatan

Schakt 4 grävdes genom Torggatan för att sedan löpa parallellt med Torggatan. Vid korsningen Tunadalsgatan svängde schaktet norrut och korsade Tunadalsgatan i höjd med schakt 3. Schaktet mätte totalt cirka 45 meter och grävdes ner till ett djup av 1,30 meter.

I korsningen av Torggatan och Tunadalsgatan påträffades ett raseringslager (A234). Lagret bestod av grus blandat med taktegel, sten, murbruk och hushållssopor. Fynden bestod av fönsterglas, buteljglas, två emaljpotter, ett strykjärn i gjutjärn, cykelkedjor samt glödlampor, vilket antyder att detta är rester från ett hus som stått på platsen in på 1900-talet. Under rasmassorna, på ett djup av 1,30 meter under marknivå, hittades botten av en grop (A241). I gropen påträffades delar av en näversko med träklack (F10) och en skärva stengods med blåaktig glasyr (F9). Fynden ger en generell 1600–1700-talsdatering.

Tolkning

Två faser har kunnat urskiljas i det arkeologiska materialet. Fas 1 representeras av groparna A41, A51, A241 och raseringslager A137 som utifrån fynd daterats till 1600- och 1700-tal. Inga byggnader tillhörande den äldsta bebyggelsen har påträffats men grop A41 indikerar att hantverkare funnits i närheten. Mot botten av gropen hittades pinnar, bark, näver, djurhår samt läderspill, vilket skulle kunna vara rester av ett garverikar. Den stora mängden hushållsavfall som också påträffades i gropen tyder på att bostadshus bör ha funnits i närheten. Raseringslagret A137 är sannolikt en rest från en byggnad. Ett yngre raseringslager överlagrade A137 så troligt är att en yngre byggnad byggts på samma plats och därmed förstört den äldre byggnaden.

Fas 2 representeras av en grop, raseringslager och syllstensrader som genom fynd dateras till 1800- och 1900-tal. Den östra sidan av Köpingsån klarade sig undan den stora branden år 1889, så de lager och anläggningar som påträffades är troligen resterna av de byggnader som återfinns på 1879 års stadskarta. På kartan finns två hus markerade längs med Glasgatan. En mindre byggnad med gaveln mot gatan sammanfaller med syll A75. Fundamentet A89, rasmassorna A105 och syll A131 stämmer överens med platsen för en större byggnad i korsningen av Glasgatan och Torggatan. I korsningen av Tunadalsgatan och Torggatan finns en byggnad, vilka rasmassorna A234 troligen är en rest av. Norr om Torggatan syns på kartan två större byggnader vilka motsvarar platsen för rasmassorna A98 samt syllstensraden A118. Syllstensraderna närmast ån (A134 och A135) med raseringslager A136 motsvarar ingen byggnad på kartan. Brandlager A160 var stört och kan inte ge mycket information, men då det ligger på samma nivå som raseringslager A136 kan man anta att även det har en 1800-1900-tals datering.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

Undersökningen följde den upprättade undersökningsplanen där syftet var att dokumentera fornlämningen och därigenom tillvarata kunskap som förväntas bidra till områdets historia och nytta för framtida samhällsplanering. Om större anläggningar eller komplexa kulturlager skulle påträffas, skulle arbetet avbrytas för samråd med Länsstyrelsen.

Förundersökningen skulle klargöra följande:

- *fornlämningens utbredning i schaktet*
- *bedömning av kulturlager, anläggningar och fyndkaraktär, mängd och bevarandegrad*
- *preliminär datering*
- *preliminär tolkning av fornlämningen.*

Arkeologgruppen i Örebro AB anser att syftet med undersökningen är uppfyllt och klarlagt i vilken omfattning och utbredning som fornlämning förekommer inom undersökningsområdet. I den mån det har varit möjligt har lager daterats.

Referenser

Tryckta källor

Björnånger, O. 1989. *Köping från forntid till nutid*. Köpings kommun. Köping.

Folin, C. 1979. Köping. Medeltidsstaden 11. Stockholm.

Rönngren, J. 2015. *Stadsexpansion på Prästgården i Köping*. RAÄ 148:1, innerstaden 1:1, Mimer 4 och Mimer 6, Köpings socken och kommun, Västmanlands län. Arkeologgruppen i Örebro AB rapport 2015:19.

Wigg, A-S. 2003. *Arkeologisk förundersökning i Stora gatan, Humlegatan och Prästgårdsgatan i Köping*. Västmanlands läns museum. Kulturmiljöavdelningen rapport 2000:34.

WEBBMATERIAL

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Suecia_2-038_-_K%C3%B6ping.jpg

Tekniska och administrativa uppgifter

Landskap	Västmanland
Län	Västmanland
Kommun	Köping
Socken	Köping
Fastighet	Kvarteret Midgård, Glasgatan/Torggatan
Fornlämningsnummer	148:1

Projektledning	Erica Strengbom
Personal	Erica Strengbom

Undersökningstid	2015-07-27 till 2015-09-08
Exploateringsyta	457 m ²
Undersökt yta	397 m ² , 265 löpmeter
Koordinater	X 6597720 Y 556390
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH 2000

Länsstyrelsens diarienummer

431-6451-2014

Arkeologgruppens projektnummer

2015_06

Arkiv

Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv

Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd

Fynden förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB och inväntar fyndfördelning.

Bilaga 1. Schakttabell

Schakt nr	Storlek/m	Djup/m	Beskrivning
1	1,80x100	0,80–1,40	Bärlager ner till 0,40 meter. Påfört lerlager 0,40–0,70 meter. Anläggningar på 0,60–0,75 meter. Steril lera 0,75–1,0 meter under marknivå. A1 ,A22, A41, A51, A,75, A83, A89, A105, A131
2	1,0x25	0,60–0,80	Påfört morängrus och bärlager ner till 0,80. Schaktet var fyllt av rör och kablar.
3	1,8x95	1,10–1,20	Bärlager 0,15–1,20 meter. Raseringslager 0,50–0,80 meter. Steril lera 0,80- 1,0 meter under marknivå. A98 A118, A134, A135, A137, A136, A160.
4	1,8x45	0,80-1,30	Bärlager, matjord 0,40 meter. Raseringslager 0,40-1,20. A 234, A241

Bilaga 2. Anläggningstabell

Anr	Typ	Storlek/m	Djup/m	Beskrivning
A1	Grop	1,5x0,60	?	Toppen på en grop. Ena halvan kvar i schaktvägg. Låg 1,0 m under marknivå
A8	Utjämningslager		0,15-0,20	Påfört lerlager i nordöstra delen av schakt 1 med enstaka tegelkross, klart fönsterglas, buteljglas, kritpipsfragment, rödgods och fajans. Låg 0,40 under marknivå
A41	Grop	1,45x0,45	0,05-0,15	Botten på avfallsgrop eller garverikar. Djurhår, bark och pinnar i fyllningen. Fynd: lädersula, rödgods, hyskor och beslag av järn, djurben. 0,75 meter under marknivå.
A50	Stör	0,05		Stör sydväst om grop A41
A51	Grop	0,60	0,04	Botten av grop eller tunna. Enstaka tegelfnyk, järnklump och en bit grönt fönsterglas i fyllningen.
A75	Syllstenar	1,5x0,50	0,50	Del av syllstensrad. Delvis skuren i nordöst av en betongplatta och fjärrvärmerör i den södra delen. Ligger kvar i norra schaktväggen. 0,60 meter under marknivå.
A83	Nedgrävning	1,65x0,30	0,20	Nedgrävning i N-S riktning över schaktet. En större sten i nedgrävningen. 0,60 meter undermarknivå.
A89	Fundament	1,40x1,30		Fundament till raserad kakelugn. Stora naturstenar, murbruk och kakelugnstegel.
A98	Raserade syllstenar	5,0x1,80	0,6	Stenar över hela schaktet på ett fem meter långt område. Blandat med murbruk och tegel. Raseringslager.
A105	Raseringslager	10x1,65	0,10,-0,20	Raseringslager från hus. Lera blandat med sot, sten, murbruk och tegel. Låg på ett djup av 0,70 meter direkt under bärlager
A118	Syllstenar	1,80x0,80	0,75	Stora sprängda stenar
A131	Raserade syllstenar	1,65x1,0		N-S riktning bestod av stenar i storleken 0,15 – 1,0m. Syllstensraden var störd påträffades på ett djup av 0,8 meter med bärlager direkt ovanpå
A134	Syllstenar	0,6	0,75	Syllstenar 0,30-0,80 meter stora N-S riktning Stora sprängda stenar
A135	Syllstenar	0,6	0,75	N-S riktning. Stenstorlek 0,30-0,80
A136	Yngre Raseringslager	7x1,80	0,3	Raseringslager som sträcker sig österut mot ån. Buteljglas, klart fönsterglas. Tegel, murbruk stenkol.
A137	Äldre raseringslager	6x1,80	0,2	Murbruk, tegel, trefotsgryta (fot av) glaserat rödgods. 0,80 under marknivå.
A160	Brandlager	4,5x1,80		Rest av brandlager ligger väster om husrester ut mot ån. Skuret i sydöst av cementbrunn och bortgrävt i väster.
A234	Raseringslager			Glödlampor, emaljpotter
A241	Grop			Under raseringslager, näversko stengods

Bilaga 3. Fyndtabell

Fnr	Anläggsnr	Sakord	Föremålstyp	Material	Vikt	Anmärkning
1	A41	Keramik	Kärl	Lera	265	Fat och skålar, blyglaserat yngre rödgods. Brun och grön glasering. Kritpipelera.
2	A41	Keramik	Fot	Lera	124	Fot till trefotsgryta. Yngre rödgods brunglaserad på insidan.
3	A41	Järn	Gångjärn, hästskosöm, hyska oidentifierbara klump	Järn	253	Kasserat
4	A41	Kritpipa	Kritpipa	Lera	3	Skافت
5	A75	keramik	Kärl	Lera	9	Yngre rödgods, en brunglaserad och en oglaserad
6	A137	Keramik	Kärl och fot	Lera	49	Yngre rödgods, fot till trefotsgryta brunglaserad på insidan. En liten skärva gul och mörkgrönt glaserad med orange lerprickar. Glaserad på ut och insida.
7	A118	Keramik	Kärl	Lera	26	Yngre rödgods rödglaserat
8	A118	Keramik	Kärl	lera	13	Fajans, en blå glaserad.
9	A241	keramik	kärl	stengods	9	Blåglaserad.
10	A241	Näver	Del av sko	näver	151	Delar av näversko. Endast fragment. Fotad och kasserad

